

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/10678-2
Saksbehandler: Anders Torper
Dato: 31.03.2021

Svar på Covid19 oppdrag fra HOD nr. 425 - utkast til plan for gradvis gjenåpning

HelseDirektoratet viser til covid19 oppdrag nr. 425 mottatt fra Helse- og omsorgsdepartementet 30. mars 2021.

Vedlagt ligger HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttets besvarelser til oppdraget.

Oppsummering

- HelseDirektoratet finner at regjeringens utkast til tabell for gradvis gjenåpning med eksempler er smittevernfaglig forsvarlig gitt visse forutsetninger.
- HelseDirektoratet forutsetter blant annet at man i starten av den gradvise gjenåpningen tar små skritt for lettelse, og at skrittene blir større etter som flere blir vaksinerte og man vet mer om hvordan dette virker i praksis. Vi har enkelte kommentarer til utkastet til tabell, og viser til ulike oppdrag som leveres over påske.
- HelseDirektoratet anbefaler generelt at en plan for gradvis gjenåpning kun anses som et veiledende verktøy til støtte for beslutninger. Planen bør være dynamisk, og kunne justeres ut fra situasjonen og ny kunnskap.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Anders Torper
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Divisjon digitalisering og helseregistre
Anders Torper

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD nr 425 – utkast til plan for gradvis gjenåpning

Oppsummering

- HelseDirektoratet finner at regjeringens utkast til tabell for gradvis gjenåpning med eksempler er smittevernfaglig forsvarlig gitt visse forutsetninger.
- HelseDirektoratet forutsetter blant annet at man i starten av den gradvise gjenåpningen tar små skritt for lettelser, og at skrittene blir større etter som flere blir vaksinerte og man vet mer om hvordan dette virker i praksis. Vi har enkelte kommentarer til utkastet til tabell, og viser til ulike oppdrag som leveres over påske.
- HelseDirektoratet anbefaler generelt at en plan for gradvis gjenåpning kun anses som et veiledende verktøy til støtte for beslutninger. Planen bør være dynamisk, og kunne justeres ut fra situasjonen og ny kunnskap.

Folkehelseinstituttet (FHI) og HelseDirektoratet har samarbeidet om en overordnet vurdering av dette oppdraget. Av tidshensyn leverer ikke etatene en felles besvarelse, men direktoratets besvarelse er utarbeidet i lys av instituttets besvarelse, mottatt klokken 14.13 den 31. mars 2021. Instituttets besvarelse ligger i sin helhet vedlagt oversendelsesbrevet fra HelseDirektoratet. Oppdraget ble mottatt i HelseDirektoratet den 30. mars klokken 19.50 med frist påfølgende dag kl 12.00, senere utsatt til 15.00. Samtidig jobbes det med andre akutte oppdrag og en del medarbeidere er i ferie. Innholdet i besvarelsen må ses i lys av dette.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 425 - utkast til plan for gradvis gjenåpning

HOD viser til oppdrag 346 og møte fredag 26/3 mellom HOD, Hdir og FHI med bl.a. gjennomgang av etatenes forslag til veiledende plan for gjenåpning.

Vedlagt er utkast til regjeringens veiledende plan for gradvis gjenåpning. HOD ber Hdir i samarbeid med FHI gjøre en overordnet vurdering av om utkastet til plan er smittevernfaglig forsvarlig.

Frist settes til onsdag 31/3 kl 12.00. [senere utsatt til 15.00 etter avtale mellom HOD og FHI]

Kontaktperson i HOD er Tone Brox Eilertsen (tbe@hod.dep.no og 92218277) eller Astri Knapstad (ak@hod.dep.no og 99150223)

Bakgrunn

Det vises til besvarelse av oppdrag 346, tilleggsoppdraget om behov for konkretisering, samt møte fredag 26. mars.

HelseDirektoratet viser videre til FHIs besvarelse på oppdrag 425, som er vedlagt denne besvarelsen.

HelseDirektoratets vurdering

HelseDirektoratet besvarer dette oppdraget langs tre hovedlinjer: prinsipper i en plan for gradvis gjenåpning, tempo for lettelser, og HODs utkast til plan.

Prinsipper i plan for gradvis gjenåpning

Vi viser til besvarelsen av oppdrag 346 for prinsippene som bør ligge til grunn for en plan for en gradvis gjenåpning. Vi anbefaler at en slik plan kun anses som et veiledende verktøy til støtte for beslutninger, der regjeringens fastlagte prinsipper for prioritering er førende. Gjenåpningsplanen bør være dynamisk, og kunne justeres ut fra endringer i situasjonen og ny kunnskap. Det skyldes usikkerhet om vaksineleveransene til Norge, potensielle nye virusvarianter og en rekke andre faktorer som påvirker epidemiens utvikling og dermed muligheten til å lette på tiltak. Vi viser til anbefaling om at gjenåpningsplanen gjennomgås med tanke på behovet for justeringer i mai/juni. Generelt anbefaler vi å bruke erfaringene fra gjenåpningen våren/sommeren 2020.

Tempo for lettelser

Helsedirektoratet anbefaler som FHI at man i starten av den gradvise gjenåpningen bør ta små skritt for lettelser, og at skrittene ev. blir større etter hvert som flere blir vaksinerte og man vet mer om hvordan dette virker i praksis.

HODs utkast til plan

Helsedirektoratet finner overordnet at HODs utkast til veiledende plan for gradvis gjenåpning med eksempler, er smittevernfaglig forsvarlig, under følgende forutsetninger:

- Forutsetningene gitt i HODs utkast, som at overgangen mellom trinn bestemmes etter en helhetlig vurdering av sjekkpunkter for gjenåpning. Vi legger til grunn at dette også gjelder ved oppstart/ før første trinn. Når det gjelder vurderinger omkring tidspunkt for oppstart vises det til besvarelsen på 346.
- Planen anses som veiledende og dynamisk, jf. utkastet fra HOD og besvarelsen av 346. Planen bør blant annet brukes slik at det er rekkefølgen for lettelser internt for de ulike områdene som vektlegges mest.
- Gjenåpningen starter gradvis og man unngår å gi for mye lettelser på Trinn 1.
- Helsedirektoratet slutter seg til Folkehelseinstituttets forslag til endringer markert i rødt i tabellen i FHIs besvarelse. Helsedirektoratet har diskutert forslagene med FHI og gitt innspill.

Vi har for øvrig følgende innspill til HODs utkast til plan:

- Utgangspunkt/Trinn 0: Vi ser at det pedagogisk er utfordrende å forholde seg til et Utgangspunkt/Trinn 0 som vil være annerledes enn status når planen skal starte. Kanskje kan man bedre kommunisere skillet mellom hvor vi er nå og selve planen ved å legge inn en ekstra rad øverst i tabellen f. eks. slik:

AKTIVITET	FORBREDENDE FASE	PLAN FOR GJENÅPNING		
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
	Utgangspunkt/Trinn 0 (tiltak pr 23. februar)			
Barnehager, skoler og SFO	Følge trafikklismodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklismodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklismodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklismodellen og lokale vurderinger.

- Breddeidrett og fritidsaktiviteter: For de over 20 år så gjenstår arbeid her. Hdir og FHI skal levere forslag i oppdrag 418 Vurdering av nasjonale tiltak for organisert idrett april 2021 (frist 9. april). Vi viser også til oppdrag 384 Vurdering av nasjonale tiltak knyttet til organisert idrettsaktivitet del II (frist 13. april).
- Nasjonale tiltak: Vi viser til oppdrag 376 Vurdering av de nasjonale tiltakene mars 2021 (frist 11. april).
- Koronasertifikat og massetesting: Vi viser til oppdrag om koronasertifikat og massetesting (frist etter påske).

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 425 om utkast til plan for gradvis gjenåpning

31. mars 2021



Oppdragstekst

HOD viser til oppdrag 346 og møte fredag 26/3 mellom HOD, Hdir og FHI med bl.a. gjennomgang av etatenes forslag til veiledende plan for gjenåpning.

Vedlagt er utkast til regjeringens veiledende plan for gradvis gjenåpning. HOD ber Hdir i samarbeid med FHI gjøre en overordnet vurdering av om utkastet til plan er smittevern faglig forsvarlig.

Frist settes til onsdag 31/3 kl 12.00. [senere utsatt til 15.00]

Kontaktperson i HOD er Tone Brox Eilertsen (tbe@hod.dep.no og 92218277) eller Astri Knapstad (ak@hod.dep.no og 99150223)

Folkehelseinstituttets vurdering

De særlige nasjonale tiltakene som ble innført i forbindelse med påsken, forutsettes vurdert uavhengig av og før gjenåpningen som er omtalt nedenfor. Vi viser til oppdrag om gjeldende nasjonale tiltak som skal leveres 11. april (oppdrag 376 og 409).

Gjenåpningen bør være:

- **Helhetlig:** Vi anbefaler at gjenåpningen først starter etter en helhetsvurdering av sjekkpunktene som beskrevet i tidligere oppdrag. Siden smittesituasjonen er så ulik rundt i landet, er det mulig at sjekkpunktene må vurderes regionsvis slik at den utfordrende situasjonen på det sentrale Østlandet ikke står i veien for videre gjenåpning i andre deler av landet.
- **Geografisk differensiert:** Det er nå betydelig forskjell mellom kommunene i epidemiens utbredelse. De fleste kommunene har ingen eller bare noen få tilfeller, noen kommuner har pågående utbrudd mens en del kommuner på det sentrale Østlandet har en vedvarende høy insidens (som kan være flere titalls ganger høyere enn mesteparten av landet ellers). Det er derfor grunnlag for å trappe ned nasjonale tiltak og erstatte disse med lokale eller regionale tiltak tilpasset den lokale smittesituasjonen. Dette er i tråd med regjeringens strategi om at tiltak skal være målrettede. De nasjonale tiltakene blir da bunnplanken. Oppå denne legges lokale eller regionale tiltak. I praksis blir dette en geografisk differensiert gjenåpning. Det er derfor nødvendig med nøye koordinering mellom staten og kommunene på det sentrale Østlandet.
- **Gradvis og dynamisk:** Det er viktig at gjenåpning starter gradvis og at effekten av lettelsers vurderes fortløpende før neste trinn. Det kan bli nødvendig å gjøre endringer de skisserte trinnene, og det kan ikke utelukkes at innstramminger vil kunne bli nødvendig i løpet av gjenåpningsperioden. Vi ser også at den samlede pakken av lettelsers på første trinn kan bli stor. Vi anbefaler derfor noe justering i første trinn, spesielt knyttet til arrangement uten faste seteplasser. Dette er situasjoner som kan føre til mange kontakter og er av de tiltakene som må sees i sammenheng med eventuell bruk av dokumentasjon på gjennomgått infeksjon/vaksinasjon/negativt testresultat. Gjenåpningsplanen bredt sett må også sees i sammenheng med oppdrag om vaksine/test-sertifikat og massetesting som begge skal leveres etter påske

Innspill til HODs forslag

Nedenfor er vårt innspill til HODs forslag. I tabellen har vi markert våre endringer med rød skrift.

Vi har tatt ut tiltakene knyttet til kollektivtransport, treningssenter og svømmehaller da det tidligere ikke har vært nasjonale råd/tiltak på områdene annet enn generelle smitteverntiltak som fortsatt vil være gjeldende. Tabellen må også ses i sammenheng med oppdrag 418 om nasjonale tiltak for organisert idrett som skal leveres etter påske.

Med punktene nedenfor, forbeholdene over og endringene i tabellen mener vi at planen er smittevernmessig forsvarlig.

Veiledende plan for gradvis gjenåpning, med eksempler

- Hvert trinn gir nye lettelser. Lettelser i forrige trinn videreføres. Det er bare nye lettelser som framgår i neste trinn.
- Tidspunkt for oppstart og overgangen til nytt trinn bestemmes etter en helhetlig vurdering av sjekkpunkter for gjenåpning.
- Selv om det kommer lettelser i nasjonale tiltak, er det fortsatt nødvendig å fortsatt ha strengere tiltak i områder med høyere smittenivå og at alle kommuner må ha beredskap for å oppdage og slå ned på lokale utbrudd med kommunale eller regionale tiltak. Det kan derfor være forskjellig tiltaksnivå lokalt og nasjonalt. (Treningssentre, svømmehaller mv. egner seg for lokal regulering.)
- Generelle råd om hygiene og om å være hjemme ved sykdom vil fortsette på alle trinn. Testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK) vil i utgangspunktet fortsette, men må vurderes særskilt.

OVERSIKT OVER LETTELSER PÅ ULIKE TRINN I GJENÅPNINGSPLANEN

En helhetlig vurdering basert på sjekkpunkter gjøres før hvert trinn i lettelsene

Tiltaksnivåene i cellene beskriver hva som gjelder etter at lettelsene er foretatt.

Det kan bli nødvendig å gjøre endringer de skisserte trinnene, og det kan ikke utelukkes at innstramminger vil kunne bli nødvendig i løpet av gjenåpningsperioden.

Lettelsene må sees i sammenheng med mulig bruk av vaksine/test-sertifikat og massetesting

Område/aktivitet	Utgangspunkt/Trinn 0 (tiltak pr 23. februar)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
Barnehager, skoler og SFO	Følge trafikklysmodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklysmodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklysmodellen og lokale vurderinger.	Følge trafikklysmodellen og lokale vurderinger.
Universiteter, høyskoler og fagskoler	Mulig å være på campus med forsterkede smitteverntiltak. Tilgang til lesesaler og bibliotek. Større forelesninger og sammenkomster bør unngås, undervisning i mindre grupper kan gjennomføres.	Økt fysisk undervisning, i større grad mulig med jevnlig testing Registrere hvem som er til stede og deres seteplassering for å lette smittesporing.	Økt fysisk undervisning Registrere hvem som er til stede og deres seteplassering for å lette smittesporing	Generelle smitteverntiltak
Breddeidrett og fritidsaktiviteter	Barn og unge under 20 år kan trene og delta på aktiviteter. Unntak fra 1 meters regelen. De kan delta på arrangementer som samler deltakere fra samme kommune med inntil 50 personer innendørs. Utendørs er grensen 200, det inkluderer utøvere, trener, dommere og eventuelle tilskuere.	Barn og unge under 20 år kan delta på arrangementer som samler deltakere fra samme kommune som samler inntil 100 personer (i hovedsak barn og unge) innendørs. Voksne kan drive med organisert aktivitet som samler inntil 20 personer innendørs og utendørs	Barn og unge under 20 år kan delta på arrangementer både innendørs- og utendørs på tvers av kommunegrensene. Antall deltakere innendørs vil bli vurdert fortløpende. Voksne: antall deltakere vurderes fortløpende	Barn og unge: Ingen antallsbegrensninger Voksne: antall deltakere vurderes fortløpende

	<p>Dersom barn og unge trener i en annen kommune, vil de kunne konkurrere med dette idrettslaget så lenge smittesituasjonen tillater det.</p> <p>Barn og unge under 20 år som driver med aktiviteter som ikke innebærer nærkontakt, kan delta i arrangementer utendørs som samler deltakere fra samme krets eller region der region brukes som geografisk inndeling.</p> <p>Voksne anbefales ikke å drive organisert aktivitet innendørs.</p> <p>Utendørs kan voksne drive organisert trening dersom det er mulig å holde god avstand.</p>	Oppfordre til aktivitet utendørs heller enn innendørs.	Oppfordre til aktivitet utendørs heller enn innendørs.	
Sosial kontakt/private hjem	<p>Begrense sosial kontakt. Oppfordring til å møtes utendørs, og ikke ha besøk av flere enn 5 gjester.</p> <p>Dersom alle gjestene kommer fra samme husstand kan man være flere, men man må kunne holde avstand.</p> <p>Barn i barnehager og barneskoler kan ha besøk fra egen kohort.</p>	<p>Kan ha inntil 10 gjester på besøk.</p> <p>Krav om avstand bør ivaretas.</p> <p>Oppfordring om å møtes utendørs.</p>	<p>Kan ha inntil 20 gjester på besøk.</p> <p>Krav om avstand bør ivaretas.</p> <p>Oppfordring om å møtes utendørs.</p> <p>Lettelser vurderes løpende.</p>	Generelle smitteverntiltak
Handelsnæringen	Åpent med smitteverntiltak jf. egen bransjestandard	Åpent med smitteverntiltak jf. egen bransjestandard	Åpent med smitteverntiltak jf. egen bransjestandard	Generelle smitteverntiltak
Underholdningstilbud				

Serveringssteder	Kun tillatt med skjenking ved servering av mat. Skjenkestopp kl. 22.00. Reglene omfatter også arrangementer.	Innslipps- og skjenkestopp kl. 24.00. Ikke krav om matservering. Krav til smitteverntiltak: Registrering, redusert antall gjester og krav til avstand, særlig innendørs, men også utendørs.	Krav til smitteverntiltak: Registrering, redusert antall gjester og krav til avstand, særlig innendørs.	Generelle smitteverntiltak.
Kollektivtransport	Øppfordre til å unngå kollektivtransport	Øppfordre til å unngå kollektivtransport	Generelle smitteverntiltak jf. egen veileder	Generelle smitteverntiltak jf. egen veileder
Arbeidsliv	Hjemmekontor for alle som har mulighet.	Hjemmekontor for alle som har mulighet og/eller fleksibel arbeidstid	Hjemmekontor for alle som har mulighet og/eller fleksibel arbeidstid	Delvis hjemmekontor for alle som har mulighet og/eller fleksibel arbeidstid
Treningscenter og svømmehaller	Treningscentre, svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende kan holde åpent hvis de drives smittevern faglig forsvarlig,	Åpent med redusert antall gjester Hold 2 meters avstand ved høyintensitetstrening og ellers 1 meter innendørs	Ingen antallsbegrensning, men sikre generelle smitteverntiltak, inkl. avstand	Generelle smitteverntiltak
Innenlandsreise	Unngå unødvendige reiser innenlands. Man kan reise på hytta (eid eller leid) eller hotell innenlands, men unngå kollektivtransport hvis det er mulig. Personer som reiser til kommuner med mindre strenge tiltak bør som en hovedregel følge anbefalingene som gjelder i kommunen de bor i til vanlig.	Innenlandsreiser kan gjennomføres.	Generelle smitteverntiltak	Generelle smitteverntiltak
Hjemme hvis syk	Hjemme hvis syk	Hjemme hvis syk	Hjemme hvis syk	Hjemme hvis syk
FISK	FISK	FISK	FISK	FISK
Helseinstitusjoner				
Private arrangementer	Inntil 10 personer innendørs utenfor eget hjem f.eks. i leid lokale.	Inntil 20 personer på offentlig sted eller i leide/lånte lokaler, inne og ute.	Inntil 50 personer på offentlig sted eller i leide/lånte lokaler, inne og ute.	Vil bli vurdert fortløpende

	Arrangementer som samler personer fra flere kommuner, bør utsettes eller avlyses.	Arrangere utendørs heller enn innendørs.	Arrangere utendørs heller enn innendørs.	
Offentlig arrangementer	Maks 100 personer på arrangementer hvor alle i publikum sitter på faste plasser. Inntil 200 personer på arrangementer utendørs, men 200 personer x 3 kohorter hvis de sitter i faste tilviste plasser og det er to meters avstand mellom kohortene.	Inntil 20 personer uten faste plasser innendørs, inntil 200 personer med faste plasser innendørs Inntil 200 personer x 3 kohorter utendørs med eller uten faste plasser Arrangere utendørs heller enn innendørs.	Vil bli vurdert fortløpende Må sees i sammenheng med ev. krav om bruk av vaksinesertifikat og hurtigtester. Arrangere utendørs heller enn innendørs.	Vil bli vurdert fortløpende Må sees i sammenheng med ev. krav om bruk av vaksinesertifikater og hurtigtester.
Uvaksinerte risikogrupper				
Inn-/utreise	Reiser til utlandet frarådes Strengt nødvendige reiser kan gjennomføres	Reiser til utlandet frarådes Strengt nødvendige reiser kan gjennomføres	Åpne for reiser – fortsatt karantene og testing	Vurdere forkortet innreisekarantene